

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADO ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Az élet megnehezítése.

A dohányneműek árának felemelése rendkívül súlyosan érinti az ország népét. A utolsó mezei munkás csak úgy megérzi ezt az új és nagy adót, mint a 4—6000 korona jövedelemmel rendelkező lateiner. A komoly ember ilyen körülmények között nem tehet mást, mint vagy rosszabb és olcsóbb minőséget sziv, mint eddig, ami a szórakozásáak rovására esik, vagy pedig redukálja a dohányszükségletét, ami szintén önmegtagadással, tehát kellemetlenséggel jár. Ezt az új adót igazán mindenki a saját bőrén érzi s hamarosan oly gyűlöletessé vált, hogy hasonló példát csak a Bach korszakban találunk.

A pénzügyminiszterium természetesen az emberek könnyelműségére spekulál, arra, hogy aki eddig 30—40 koronát fizetett havonta szivarért, cigarettáért, annak lesz szive ezután 45—70 koronát is elfüstölnie. Valószínű, hogy ilyen könnyelmű ember akad is különösen a városokban, a fiatal emberek között, akiknek fejét nem nyomják a családfenntartás gondja. Hanem a dohányozók óriási többsége feltétlenül kell, hogy levonja az áremelkedés konzekvenciáját, levonja pedig azért, mert a több kiadást nem bírja el a budget. Egyes fővárosi lapok arra izgatják a közönséget, hogy sztrájkoljon, sztrájkoljon, szüntesse be a dohány-

zást — de ez nehezen fog menni. Ellenben meg fog történni az, hogy a dohányzók 90 százaléka vagy megelégszik olcsóbb minőségű szivarral és cigarettával, vagy kevesebbet dohányzik, mint eddig. Így lesz, mert így kell lennie, a kényszerítő körülmények miatt. Ezek után kíváncsiak vagyunk, hogy ilyen körülmények között, honnan veszi a pénzügyminisztérium a kilátásba helyezett 30—40 milliónyi bevételi többletet.

Megeshetik, hogy egy rövid esztendő leforgása alatt kitűnik, hogy a régi normálisabb dohányárak több jövedelmet biztosítottak a kincstárnak, mint ezek a lehetetlenül felcsigázott árak.

Nem csoda, ha ilyeneket tapasztalván a legjámorabb ember is elkese-redik. Hova jutunk, ha így tart egyre a közszükségleti cikkek árának emelése? A lakás, a hus, a kenyér, a ruha már lehetetlenül drága, s most az állam is beállott az élet drágítói közé. Még hagyján lenne, viselnék hazafiai kötelességtudásból az új terheket, ha új jövedelmi forrásaink nyílnának. De seholy semmi. Mindenki azért harcol, hogy a megszerzett pozícióját megtartsa, nem hogy új pozíciókat hódítson. Az iparos és kereskedő, a gyárak az osztrák verseny miatt nem tudnak kellően boldogulni s a gazdát nem hagyják lélekzethez jutni régi és új bajok.

Ilyen körülmények között igazán nem tudjuk, hová fog vezetni az élet szük-

ségeinek folytonos drágítása. Ennek az országnak a dolgozó népe borzasztóan ki lesz használva. A hur feszül már, vigyázzanak, hogy el ne pattanjon. Semmi jót, semmi hasznosat fölről nem kapunk, csak újabb terheket és köteleességeket sóznak árva fejünkre.

Változtatni kell a dolgok rendjén. Ugy kell intézni az ország sorsát, hogy több jog és több kenyér jusson a népnek. Ha ez be nem következik, a pusztulás elkerülhetetlen.

A kereskedelmi és iparkamara értesítője.

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara beküldte kerületének közgazdasági állapotáról szóló 1910. évi jelentését. — Erdemesnek tartjuk kereskedő és iparos olvasóinkat megismertetni, az érdekeiket képviselő, vagy legalább is erre hivatott testületnek munkásságával, azaz a testület kerületének, Mosony, Sopron, Vas és Zalavármegyék közgazdasági állapotával.

A jelentés, mely hivatva van a kereskedelmiügyi minisztert megismertetni a kerület kívánásaival, bajaival, képe, a valóságának. — Rossz esztendő volt, melynek következtében a kereskedelem egyik ága sem dicsekedhetik teljesen kielégítő eredménnyel.

A legfontosabb kereskedelmi ág, a gabonakereskedelem, évről-évre veszít jelentőségéből. A gazdák most már maguk is kereskedők, maguk spekulálnak terményeikkel minek következtében, a kereskedelem nehezen jutott áruhoz.

A borkereskedelemről nem mond újat, mert előtünk ismeretes a múlt évi abnormális termés következménye minden irányban.

egy nem nevetett, maga a szerencsétlen ezredes. Halványan, szegyetől reszkette hagyta el a termet s még az nap Prágát. A bécsi haditanács pedig óvakodott ezentul Wallenstein ezredeseket kinevezni.

Vilmos herceg sokáig eredménytelenül kérte Handriai Matild kezét. Végre, hogy szenvedélyes szerelmét kimutassa, ráesett Handriai Matildra Brügye utcáján, mikor a templomból hazatért, s megragadta őt, sárba dobta, pompás ruháját tépte s többször meg is ütötte, s azután elszaladt. Erre azután Matild beleegyezett, hogy felesége lesz, vagy azért, mert ezen erőszakosságról meggyőződött szenvedélyes szerelméről, vagy mivel annak ismétlésétől tartott.

Villars tábornok († 1734) mikor Aixba vonult, hogy a Provenç kormányzóságát átvegye, egy követ szokás szerint egy erszényt nyújtott neki át 20 ezer frankkal, mint a tartomány ajándékát. Az ányujtó azonban szerette volna ezt a jelentékeny összeget az országnak megtartani, azért nagyon dicsérte Villars elődjének, Vendome hercegnek nagylelkűségét, ki az ajándékot nem fogadta el, hanem a szegényeknek kiosztotta.

„Szívesen elhiszem, — válaszolt Villars ridegen, s az ajándékot zsebre tette, — ily dolgokban Vendome herceg utánozhatatlan volt.“

T A R C A.

Karcolatok.

A lützeni csata után 1632 ben Wallenstein Prágába vonult, hogy a téli fegyverszünetet üdülésre és hadserege megerősítésére fordítsa. Palotájában fejedelmi fényűzése uralkodott s tábornokai és ezredesei számára, kiket szívesen látott a maga körében, szabad asztal. Egyszer Wallensteinhoz, a bécsi császári haditanács követe jött igen fontos küldetésben, kit — jóllehet el volt foglalva és rossz kedvű volt, azonnal fogadott. Kedveltsége növekedett már a fiatal udvaronc megpillantásakor, főképp mikor a hatalmas hadvezér elé hizelgő alázatossággal s fecsegő magasztalással járult; de még inkább növekedett, mikor az átadott iratban arról értesült, hogy „a bécsi császári haditanács rendelkezése a levél atadójának ezredesi kinevezés, s a Wallenstein-had legközelebb megüresedő lovasezred parancsnoksága adandó.“ A friedland elnyomta haragját, s a „haditanácsosi ezredeshez“ egy-kezt kérdést intézve meggyőződött, hogy az ajánlottnak, vagy inkább erőszakoltatnak katonai tulajdonai nagyon értéktelenek, s azért a további társalgást hirtelen megszakítva másnapra egyszerűen ebédre hívta X. gróf kiküldéséről mitsem szólva. Mikor másnap a bécsi haditanács kegyence Wallenstein palotájában meg-

jelent, a herceg parancsára ezredének minden ezredese megjelent. Az idegen nem valami jól érezte magát ebben a körben; a herceg — jóllehet legnagyobb udvariassággal bánt vele, — az ő viszonyát a többiekhez egy szóval sem érinté, Wallenstein a társalgást mintegy céltatosan csupán katonai dolgokról folytató, mikor is az idegen nézetei nem egyszer hajótörést szenvedtek. Még kevesebb szerencséje volt holmi udvari történetkék előadásával, Wallenstein példájára fagyos hallgatás volt a jutalma. Végre befejezték az ebédet s a herceg felkérte a vendégeket, hogy a nagy ablakhoz jöjjenek, mely a pompás, de most teljesen pusztá kertre nézett, A vendégek pillantása egy csapat katonára esett, kik ásókkal s lapátokkal fegyverkezve éppen bevégezték egy sír ásását. A vendégek nem kevésbé ütköztek meg. Wallenstein észrevette a hatást. „Igazuk van barátaim — mondá komolyan, — ez sír, s önök közül valakinek a bécsi haditanács rendelkezése meg kell halnia, hogy azt betöltse!“

Mindenkinek szeme a hercegre irányult, ki az újdonsült ezredesre nézve mondá: „Ez az ur egy rendeletet hozott, melyben ő ezredessé és lovasezredem tulajdonosává nevezeték. De mivel minden ezredezem él s egy ezred sem gazdátlan, hogy a haditanács rendelkezésének illetőleg eleget tehessék, fektüdjék egyikök rögtön a sírba, hogy a gróf urnak helyet adjon.“ A komolyan mondott szavakra általános nevetés tört ki; csak

A kereskedelem szószólójának, érdekképviselejének látszik mikor azt mondja, hogy: „állandó nyomás sőt üldözés alatt szenved, de talán nem fog egészen elpusztulni és még megfogja érne újéletre ébredését. Mert hogy a bőséges szakértelemmel rendelkező magyar borkereskedelmet a tervezett borközpontok pótolják, alig hihető. (nem is fogják pótolni, mert a borközpontoknak nem az a céljuk.) — Borkivitelünk a vámkülföldre, nevezetesen Németországba, állandóan hanyatlak; míg 1909-ben 1,105.803 q volt kivitelünk, addig 1910-ben 957.713 q, ami szerintünk nem annyira az erős osztrák versenynek, mint az általános rossz termésnek a következménye.

Nem mulaszthatjuk el, megemlítését a kerület egyre erősödő gyümölcsstermelésének, kereskedelmének sem, melyben a sopronmegyei Rétfalu dominál, melynek lakosai majdnem kizárólag gyümölcskereskedők. Multévben 2285 vagonnal szállítottak a kontinens piacaira.

Ezekután áttér a kerület állattenyésztésére, mely kedvezőtlen volt, tekintve a sokféle fellépett száj és körömfájást. Fokozta a rossz üzletmenetet, hogy Németország is elzárta határait állatkivitelünk előtt. — Szép képet mutat az állati termékekkel, tej és tejtermékekkel való kereskedelem. Az uradalmak, de különösen a tejszövetkezetek működése révén a tejtermelés fokozódott.

A kisipari állapotok festésére hozza az ipartestületek jelentéseit, melyek között találjuk a tapolczai ipartestületét is, mely különösen „a kedvezőtlen szüreti eredményben a vásári forgalomnak, az állati betegségek uralkodása miatt tapasztalt szünetelésében látja az iparosság viszonyai rosrafordulásának az okait.“

Bőven foglalkozik az egyes iparágak ismertetésével. — Örömmel látjuk kerületünkben folyton fejlődő gyáripárt, melynek leg-hatalmasabb ága a vas és fémipar; nagy arányú gyárak épültek és régebbi gépgyárak is üzemüket megnagyobbították, kibővítették.

A fémiparon kívül a szövőipar az, mely legszebb eredményt mutat. Kerületünk 14 textilárú gyára 4500 munkást foglalkoztat.

A gyáriparral kapcsolatban rámutat azon körülményre, azon okokra, melyek a magyar gyáripár fejlődésének legnagyobb akadályai, az osztrák gyáriparral szemben. — Ezeknek az akadályoknak sorában az első helyet a munkáskérdés foglalja el. A magyar munkás értelmes tanulékony, de e jeles tulajdonsá-

gainak az értékét igen csökkenti az, hogy gyáripári munkában nem kitaró. Még ott is, ahol hagyomány a családban a napi kenyérnek gyári munkával való megkeresése, a munkások sűrűn változtatják helyeiket. Ez külföldön is előfordul, de ott pl. a szövőipari munkás távozása esetén ugyanily munkás váltja fel, mert ott sűrűen vannak textilgyárak, míg minálunk szórányosan van ez iparág képviselve és képzett munkást távozása esetén a szakmában teljesen járatlan munkással kénytelen pótolni, kinek kiképzése jelentékeny munkát és anyagi áldozatot ró a gyári vállalatra.

Nagy akadálya még a munkás-lakások megoldatlan ügye a magyar gyáripár gyorsabb menetű fejlődésének. Az új vállalatok, melyek erejét többnyire a munkásképzés feladata veszi igénybe, nem képesek a munkáslakások ügyét általános hatással dűlőre vinni. Egyikük-másikuk ezen a téren is tett erőfeszítést és alkotásokra is mutathat, amelyek az illető vállalatra nézve a lakáshiányt enyhítik. Így pl. a badacsonytomaji bazaltbánya részvénytársaság badacsonyi és nemestördemiczi munkáslakásait 84.000 K. befektetéssel létesítette. Badacsonyan 8, Nemestördemiczen 4 épület létesült összesen 52 lakással. De kevés ily vállalat indult e példa után.

Már mult évben is sürgettünk iparszakiskolát kerületünknek, az iparfejlesztés leghatékonyabb eszközét, melynek még az a jó oldala is megvan, hogy serdülő ifjuság rendszeres nevelésén és képzésén, mint főfeladaton kívül, az iparosok és önnálló iparosok szakképzésére, tehát az elmúlt idők mulasztásai pótlására is felhasználható. Mert — hogy a kisipar fejlesztése terén marandó, mélyreható és széleskörű eredményeket érjünk el, föltétlenül szükséges az ipari fejlődés egyéb előfeltételeivel is rendelkező ipari központok iparszakiskolai intézménnyel való ellátása. Ezt kéri a kamara is és ebben látja iparunk fejlődésének előfeltételét.

Az ipari szakiskola felállítását csak helyeselhetjük, mert ily nagy területen, közvetlen az ország nyugati határvidékén, szükség van rá, hogy képzett iparos osztályt neveljen, miáltal mint az egyesek, mint az ország boldogulását elősegíti. Azt hisszük a négy vármegye bármelyik városa kész örömmel ad helyet ez iskolának házsorai között.

A jelentés tartalmassága, ügyes összeállítása Dr. Taizs Károly, kamarai titkár kiváló szaktudását dicséri.

felel kérdésére, ez a huszadrész az ön kundsajtja, a többi az enyém.“

* * *

Veruel Horace, a híres francia festő, mikor még kevésbé volt ismeretes, a kiállításba küldött számos festményét kapta vissza a küldöttségtől mint elfogadhatatlanokat. A következő kiállításra ismét küldött egyet „műkritikusok“ cím alatt s ezt a gyanútlan bizottság elfogadta. A kép egy tájképet rajzoló festőt ábrázolt, melyet vállán keresztül három szárnál bánt.

* * *

Mikor Villars, a híres tábornok utolsó, hosszas betegségében feküdt, arról értesült, hogy Verwig tábornok a filipsburgi diadalmas csatában ágyugyoló által találva elesett, mélyen megilletődve így kiáltott föl: „Már az igaz, hogy Verwig mindig a szerencse gyermeke volt!“

* * *

Egykor a híres német költő Uhland nagy határozottsággal egy társaságban a következőleg nyilatkozott: Nincs oly dolog melynek két oldala ne volna. „De igen“ — válaszolt a mellette ülő felesége. — Kíváncsi vagyok tudni, mi lehet az! — A leveleid, azok sohasem több, mint egy oldaluk, — felelé az asszony, s a költő kénytelen volt ebben neki igazat adni.

Iskolai értesítők.

Ugyan a lapok szerkesztőségének, különösen pedig a helyi lapnak szokás iskolai értesítőt küldeni, azonban dacára, hogy mi ebben a figyelemben nem részesültünk az idén, mégis kötelességünknek tartjuk máskézből véve, a helybeli iskolákról kiadott értesítőkről megemlékezni.

A tapolczai áll. polgári fiúiskola értesítőjét Redl Gusztáv igazgató szerkesztette, az igazgatói schablonszerű jelentésében beszámol a mult tanévről, a tanév megnyitásától, a tanulók erkölcsi magaviseletéről, szorgalmáról, az egyes tantárgyakban tanúsított előmeneteléről, a mulasztott órák számáról, egészségügyéről, a tantestületi gyűlésekről, a tantestület személyi változásáról, melyben kegyeletes szavakkal emlékszik meg elhunyt Vastagh János nyug. tanárról és a korán elhunyt Bárány Imre kartásukról, — elsorolja az iskola iránt tanúsított jótékony-ságot, iskolai ünnepélyekről, a tanulók segélyező egyesületéről, az ifjusági könyvtárról és az évváró vizsgákról.

A felügyelőség és gondnokság elsorolása után hozza a tantestület névsorát, mely szerint az iskolának négy rendes tanára és 5 óraadója illetőleg hitoktatója van. A végzett tananyag elsorolása után tájékoztatást nyújt arra, hogy mire képesít a polgári iskola, a jövő évi értesítés és használandó tankönyvek jegyzéke után a négy osztály érdem sorozata, végül a tanulók statisztikai kimutatása mindenről másról, csak a viselet, szorgalom és előmenetelről nem, pedig hát, ez inkább érdekel bárkit, mint az, hogy valaki melyik vármegyében hol született és mi a szülőneke a foglalkozása. Az iskola eredményéről áttekintő képet a viselet szorgalom és előmenetelről összeállított statisztikai táblázat nyújt Könnyen megérthető kimutatást, amely legjobban érdekelhet mindenkit. Az érdemsorozatból megkíséreljük egy kis előmeneteli kimutatást készíteni. Előre kell bocsátanunk, hogy a népoktatási intézetek tanulóinak érdemsorozatára nagy hiba, hogy még mindig öt osztályzat van.

A öt osztályzat közül igazán nehéz megállapítani, hogy melyiket érdemli a tanuló, és ennek a következménye azután, hogy pl. az előmenetelre használt I-es vagy kitünő osztályzat igen gyéren fordul elő, az is csak egyes tantárgyakból s így tiszta I-esekből álló érdemsorozat nincs, ami kissé viz-szás színben tünteti fel az iskolát, hanem legnagyobb számban van a 4-es — elégséges és hármas vagy jó osztályzat; úgy volna helyes, hogyha csak négy osztályzat volna mint a középiskolákban.

A tapolczai áll. polg. fiúiskolába beiratkozott összesen 134 tanuló ezek közül 118 rendes és 16 magántanuló, ez utóbbiak között van a III. osztályba iratkozott 7 leány tanuló is, fiutanoló tehát csak 127, kik közül az I. osztályba iratkozott 39 rendes és 2 magántanuló, kimaradt 3 tanuló marad tehát az év végén osztályozott 36 tanuló, ezek közül általános kitünő előmenetelű egy sem volt, jeles 5, jó 8. elégséges 10, egy tantárgyból bukott 4 — kettőből 3, — háromból 2, — hat és hét tantárgyból 4 tanuló, ez utóbbiak közül még a három tantárgyból bukottak is tehetnek javító vizsgát és talán, kegyelemből át is eresztik őket a másik osztály rovására.

A II. osztályba iratkozott 41 rendes és 5 magántanuló. A rendes tanulók közül általános kitünő osztályzatú egy sem, jeles 4, — jó 15, — elégséges 14, — egyből bukott 2, — kettőből 2, — háromból 4 tanuló.

A III. osztályba iratkozott 26 rendes és 7 magán leánytanuló, kimaradt 1 tanuló, az év végén osztályozva 25 tanuló, ezek közül általános kitünő osztályzatú egy sem, jeles 4, — jó 11, — elégséges 6 tanuló, — egyből bukott 2, — kettőből 1, — háromból egy tanuló.

A IV. osztályba iratkozott 12 rendes és 2 magán tanuló. A rendes tanulók közül általános kitünő osztályzatú egysem, — jeles 3, — jó 6, elégséges 3 tanuló.

Az igazgatói jelentés évenként az első osztály olvasási és számolási gyengeségét említi, mintegy szemrehányóan az ele ni is-

kola ebbeli hibáját, pedig a tanulók e gyengesége nem írható az elemi iskola rovására, mert aki elégséges osztályzattal megy át az elemi iskolából a polgári iskolába, az ott sem fog jól, kitűnően olvasni.

A német nyelvtan tanítása pedig természetesen nehézséggel jár, különösen ha a tanuló a betű ismertetésénél kezd, mert legtöbb ott kezd, mert sem az elemi sem a polg. I. és II. osztályának nem képezi kötelező tárgyát.

Összefoglalva tehát a négy osztályt: beiratkozott 118 rendes tanuló, ezek közül kimaradt 4 tanuló, az év végén 114 tanuló, kik közül általános kitűnő egy sem, jeles 16, — jó 40, — elégséges 33, — elégtelen 25 tanuló, így előmenetel $\frac{1}{10}$ -ban 78.1% — a bukottak $\frac{1}{10}$ -a 21.9%.

Hát ez az eredmény kielégítőn felül épen nem emelkedik, mint az értesítőben jelezve van; tegyük pl. összehasonlítást a sümegi négy osztályú reáliskola tanulóinak előmeneteli eredményeivel, a hol 74 tanuló közül 4 bukott meg, ami a bukottak 5.4%-nak felel meg, akkor, sehogys sem mondhatjuk, hogy kielégítőn felül emelkedett a tapolczai áll. polg. fiúiskola előmeneteli eredménye.

Latin nyelvet is tanult a 4 osztályban 14 tanuló.

Az évi sablonos értesítésen kívül helyén volna, ha az értesítőben egy-egy rövid pedagógiai vagy társadalmi értekezést olvashatnánk egyik-másik tanártól, hisz ez teszi azt vonzóvá, értékessé. Tárgy van elég, csak változtatni és dolgozni kellene.

A tapolczai községlel segélyzet' magánpolgári leányiskola első évi értesítőjét a múlt tanévről Bischoff Ilona igazgató szerkesztette. Az értesítő első fejezetében dr. Klein Gyula, a leányiskola lelkes híve, az iskola történetét közli, mint azt annak idején lapunk rovata is közölte, és reményének ad kifejezést, hogy a szervező bizottság elnökének Redl Gusztáv polg. fiúisk. igazgatójának kipróbált munka ereje és vas energiája teljes garanciát nyújt továbbra is. Igaz, hogy Redl Gusztáv igazgató fáradhatatlanul dolgozott a polg. leányiskola létesítésén és dolgozik állandóan annak kifejlésén, de méltánytalanság, és hálatlanság volt meg nem emlékezni, ha már az iskola történetével foglalkozunk, hogy az iskola létesítésének eszméjét Buday Lajos polg. isk. rajztanár vetette fel, akinek míg a szervezőbizottság meg nem alakult lapunk hasábjain több cikke jelent meg ez ügyben. Volt a polg. leányiskola eszméjének magvető munkása. Hisszük azonban, hogy az ő fáradozása oly önzetlen, amiért elismerést nem óhajt, — de róla meg nem emlékezni mégis hálatlanság volt.

Az iskola tantestülete a két tanárnőn kívül három hitoktatóból állott.

Az iskola I-ső osztályba beiratkozott 38 tanuló, kimaradt 2 tanuló, II. osztályba beiratkozott 20 tanuló kimaradt egy tanuló s így a tanév végén a két osztályban volt 55 tanuló, akiknek minden más statisztikai adatait hozza az értesítő csak épen előmeneteli statisztikáját nem, pedig ha már csak a tanulók névsorát hozza az értesítő érdemsozarat nélkül, ami helyes is, akkor legalább az előmenetelt a statisztikai kimutatásban kellett volna hozni.

Egyébként mint a záróvizsgálaton értesültünk, az iskola egy tanulója sem bukott meg, ami igazán szép eredmény, aminek oroszlanrészre a tanulók szorgalmán kívül a tanárnők rendkívüli fáradozásának és kiváló pedagógiai képzettségüknek tulajdonítható.

A jövő évi tudnivalók rovata, sem az egész értesítő, nem ad felvilágosítást arra, hogy a jövő tanévben hol lesz az iskola helyisége, hány osztály nyílik meg, stb. ezt is néhány szóval meg kellett volna említeni. Tudomásunk szerint a jövő iskolai évben nyílik meg a III. és IV. osztály is, az iskola helyisége, egyéb alkalmasabb hely hiányában, a sümegi utcában a Kövesdi-féle házban lesz.

A tapolczai elemi iskolák értesítőit nem adtak ki.

Vettük a sümegi m. kir. állami reáliskola értesítőjét. Kelemen Károly dr. igazgató közli. Az I. fejezetben K. B. Váradi Károly főigaz-

gatót parentálja el, a kiváló tanferju jeles egyéniségéhez méltó kegyelettel és megragadó méltatással. A II. fejezetben az igazgató tesz jelentést a lefolyt évről, mely az intézet fenállásának ötvenegyedik éve volt. Működik az intézetben 9 tanár, 4 hitoktató és 1 iskola orvos. A négy osztályban volt egy évben 74 tanuló. E közül csak négy bukott meg. A tantárgyak között a latin nyelv is szerepel, melyet fakultative csak azok a tanulók tanulnak, akik a négy osztály elvégzése után gimnáziumban óhajtják folytatni tanulmányaikat.

Séta Tapolczán.

Látogatás a szegényházban.

Tapolcza nagyközség egy év óta ismét szaporodott egy oly szükségletet pótló közintézménnyel, amely már rég óta óhajtott volt. Községi szegényeink a folyó év elejéig a vásártéren lévő régi épületben egy-két sötét szobában voltak összezsúfolva. A múlt évben a község e helyett a szegényalpból a vincellériskola mellett teljesen új különálló épületet emeltetett, amelyet a tavasz folyamán adott át rendeltetésének, amikor beköltöztek községi szegényeink. Az épület kívülről egyszerűségében is elég tetszetős, csak környezete volna rendezettebb. Nem izléses dolog például, hogy a szegények ki a mosott ruháikat a ház előtt lévő vásártéri kerítésre aggatják szárítani. Udvarát, amely még az építésből maradt földrakásokkal, kövekkel van telve, benőtte a gaz. Az udvaron nyitott csigás kut, amelyből azonban a gyenge elaggott szegények nem képesek a vödört felhuzni, azért a szomszéd vincellériskolába járnak, ahol a kerekas kuton könnyebben jutnak vízhez. Ilyen helyre sehogys megfelelő ez a kut, mert először az elaggott gyenge emberek fel nem tudják belőle a vödört huzni, másodsor veszélyes, mert nyitott. A ház környéke elhanyagolt, piszkos, pedig ha egyebet nem, legalább az udvar talaját el kellett volna planírozni, amit magukkal a szegényekkel ellehetne apránként végeztetni. Olcsó kerítéssel kellene udvart keríteni, hisz a terület engedí, talaját elegyengetni, bokrokkal, fákkal beülteteni, azok ápolását, gondozását magukra a szegényekre bízni, hisz egyik sem tehetetlen és erőtlén annyira, hogy ily munkát el ne tudnának végezni. A község a fákat és bokrokat ingyen megkapja, csak kellő időben kell azokat kérésmezni.

Kerüljünk beljebb a nem nagy, de céljának megfelelő épületbe, amelyet középen végig húzódó folyosó két részre oszt; jobb felén a férfiak két szobája és a felügyelő konyhája, balról pedig a nők 3 szobája és a felügyelő lakása.

Mindegyik szobának 3—3 lakója van és mindegyiknek saját kis butora. A szoba egy-egy sarkában elhelyezett szerény butorzat, ágy, szék egy-egy láda képezi egy-egy lakó ingóságát. Mindegyik szobának egy közös takaréktűzhelye van, amelyen, ha van egyik-másiknak mit főznie, megfőzi; tüzelőanyagot szintén maguk szerzik be. Az asszonyok szobája rendezesebb és tisztább, sőt szobáik ablakai virággal vannak tele; egyébként a rozoga butorok valóban a szegénységet árulják el. Jelenleg 6 férfi és 9 nő lakója van, kik közül egyik-másik még napszámba is eljár, az agg munkaképtelenek kéregetésből tartják fenn magukat. A legidősebb lakói egy 81 éves asszony és egy 77 éves férfi. Többen közülök valaha jobb napokat láttak, mind tapolczai lakosok voltak, most igazán elhagyatva tengetik életüket. Ha valaki közülök beteg, akkor a felügyelő útján a község gondoskodik róla és ellátásáról.

Bizony lehangozza az embert ily képek látása, de mégis mennyire nemes cselekedetet tett a község, midőn e szerény, de mégis otthont adó szegényházat építette, ahol legalább nyugodtan és védetten hajthatják fejüket nyugalomra községi szegényeink és nem kénytelenek valami istállóban vagy az Isten szabad ege alatt pihenni.

Felhívjuk azonban a község figyelmét a

már említett kut átalakítására, udvar elkerítésére és befásítására, továbbá a tisztaság nagyobb ellenőrzésére, mert hisz ha már ennyi áldozatot hozott a község, akkor ne csináljunk e szerény keretben is fél munkát, hanem egy kevés jóindulattal tegyük meg azt, amit embertársaink iránti köteles szeretet megkíván tőlünk.

H I R E K.

Korai halál. Sulyos csapás érte Fehér Sándor köveskői körjegyzőt, nejét, családját. Béla fiuk folyó hó 5 én 19 éves korában Köveskálán meghalt. A korán elhunyt ifju a gymnasium VIII. osztályának volt Budapesten kiváló tanulója, és fiatalsága sem tudott ellentállani az oly sok ezreket sírba döntő gyilkos kórnak, a tuberkulózisnak, daczára, a szülők határt nem ismerő áldozatának és gondos ápolásának. Folyó hó 6-án temették el nagy részvét mellett.

Kereskedők gyűlése. Lapunk legutóbbi számában megemlítettük már dr. Balkányi Kálmának, az Omke központi titkárnak f. hó 1-én tartott előadását, amelyre érdekességénél fogva megegyeszer visszatérünk.

Az Eibesbühl szálló kertjében mintegy 80 főből álló közönség gyűlt össze az előadás meghallgatására. Az Omke tapolczai körzete nevében Berger Manó elnök üdvözölte dr. Balkányit, aki csaknem egy óráig tartott szabad előadásban ismertette az Omke legutóbbi évi tevékenységét. Kiváló elméleti tudásra s emellett gyakorlati érzékre mutató formás előadásban ismertette a csődön kívüli kényszeregység fontos ügyének mibenállását s az Omke e kérdésben tartott szaktanácskozásának eredményét, majd a telefon díj szabásának tervezett módosításáról mondott beható, találó brálatot, ismertetvén az Omkének a tervezett kereskedelem-ellenes rendelkezéseivel szemben való állásfoglalását, végül pedig a kereskedelmi szerződések, főként pedig a balkáni államokkal, első sorban Bulgáriával való szerződéseink kérdését tárgyalva kiváló szakismerettel meeggyőzően fejtegette, hogy kormányaink az ország fogyasztó millióinak óriási kárára zárták el piacainkat ezen államok nyerstermékei elől, előidézvén ezzel a megtorlás (retorzió) következtében az ezen államok piacán már versenyre képes ipari kivitelünk tönkretételét, de másrészt az ország állatállományának óriási pusztulását, az ijesztő mértékű depekorációt. Mindvégig nagy figyelemmel hallgattott előadása befejezéséül lelkes szavakkal hívta fel a kereskedőket az összetartásra, melyre soha nagobb szükség nem volt, mint mostan, éles osztályharc idején. A zajos tapsokkal fogadott ismertetéséért a tapolczai kereskedők nevében a körzet titkára dr. Buzás Dezső mondott köszönetet.

Állami borközraktár Badacsonylábdiban. A balatonvidéki állami borközraktár hova leendő felállításának kérdése, oly sok huzavona után befejezést nyert. Az állam e célra megvette Nagy Aladár lábdí hegyi szőlőjét, amelyben igen szép nagy pince van. A szőlő kezelését már átvette a tapolczai m. kir. vincellériskola igazgatósága. A szükséges építkezéseket pályázat útján még ez év folyamán megkezdik. — Bárha a felállítással kitűzött célt, az egész vidék érdekében elérné a borközraktár.

A Tapolczai Ipartestület mulatsága, amelyet a múlt vasárnap özvegy Kovács Györgyné vendéglőjének kerthelyiségében tartott, ugy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült volt ugyan, de tekintve Tapolcza nagyszámú iparosságát, mégis több vendégnek kellett volna összejönni, mindennek dacára, akik ott voltak a reggeli órákig kedélyesen szórakoztak.

Felülfizetések: Dr. Darányi Ignác 10 K Keszler Aladár 6, Bricht Jenő 5, Kovács Iván 4, Marton Gyula és Marton Rezső 3-3, Konecz József, Városi Lajos, Kunze Lajos, Preisz Manó 2—2, Molnár Kálmán 1 K 60, Grünberger Bernát, Presing Gábor, Grünvald Sándor 1 K 20, Brunner Elek, Kocsi Ferenc Steiner Zsigmond, Bakó Roland, Buday La-

jos, Pírity József 1—1 K, Szakmári József, Calligáro Angelo, Tóth István, Moór Sándor N. N., Löb János, Mayer József, Máté Mihály, Felisch Antal, Flieg József, Mojzer Endre, Gróf Gyula, Dávid Zoltán, N. N. 80—80, Körmendi Pál, Hossoff Mihály, Barabás Albert, Harsányi Vendel, Horváth István, Rajkó József, Redli János, Mayer Gábor 60—60, Szollár Gáspár, Nagy Miklós, Nagy Béla 40-40, Domonkos Lajos 20 fillért, Löbl Béla 1 K 20.

Uj törvényszéki elnök. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Horváth Sándor ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott szombathelyi törvényszéki elnököt a zalaegerszegi törvényszék elnökévé. Dr. Degré Miklóst, a zalaegerszegi törvényszék elnökét a győri törvényszék elnöki helyére helyezte át saját kérelmükre dr. Degré Miklós távozását nemcsak hivatalársai, hanem Zalavármegye társadalma őszintén sajnálja, mert távozásával társadalmunk igen kedves, intelligens tagját veszítette el.

Czigány Károly-émlék Révfülöpről. A Balatoni Szövetség, Schwarz László kövágó-orsói lakos felhívására, mozgalmat indított, hogy Révfülöpről néhai Czigány Károly emléket megörökítsék. Czigány Károly kövágó-orsói ügyvéd és birtokos egyike volt a Balaton ama rajongóinak, akik feltették magukbar. hogy a Balatonnak hirt, nevet szerezzenek. Leikes buzgalommal követett el Czigány Károly is mindent arra nézve, hogy Révfülöp, mint fürdőtelep nevet vivjon ki magának. — Az a szép építkezés és élénkítő mozgalom, mely már egy negyed századdal ezelőtt is tapasztalható volt Révfülöpről, leg inkább Czigány Károlynak köszönhető. — Az emlékbizottság Dr. Óváry Ferenc orsz. képviselő, a Balatoni Szövetség ügyvezető alelnöke elnöklésével, mult vasárnap Révfülöpről tartotta első értekezletét, mely alkalommal kimondották, hogy minden lehető elkövetnek, hogy az emléket még ebben az esztendőben felállítsák. — Augusztus 13 án nagy népünnepelet tartanak az alap javára és már most megindították a község területén a gyűjtést. A terv az, hogy a fürdő parkjában helyezték el az emléket.

Izr. tanítók üdülőháza Keszthelyen. Az Országos Izraelita Tanítóegyesület folyó hó 2 án avatta fel ünnepelet között nagy számú közönség részvételével a Keszthelyen emelt üdülőházát. A szép emeletes villát, 20 tanító számára rendezték be, azonban mint elnök beszédeben jelezte, ha bármilyen felekezeti tanító kér is ott a maga számára helyet, őt testvéri szeretettel fogadják. Az ünnepelet után társasvacsera volt.

Margit bál Almádiban. Az „Almádi Kör“ folyó hó 15 én szombaton, Balatonalmádiban a gyógyteremben az ott emelendő gyermekszanatórium javára jótékonytalu zártkörű Margit-bált rendez.

A zalamegyei orvosszövetség közgyűlése. Az országos orvosszövetség zalavármegyei fiókszövetsége a mult hó 27 én dr. Thassay Gábor fiókszövetségi elnök, vármegyei tisztí főorvos elnöklelet alatt Keszthely nagyközség tanácstermében tartotta ez évi rendes közgyűlést, a tagok élénk részvételével. Közel 30 tag vett részt a vármegye különböző vidékéről. Az elnöki és titkári jelentés után a betegsegélyző pénztári orvosi ügy tárgyalásánál egyhangulag elhatározták, hogy a kerületi munkásbiztosító pénztárak által tervezett és felajánlott fix orvosi tisztviselői rendszert a fiókszövetség nem fogadja el, hanem ragaszkodott ahhoz, hogy a pénztári orvosok csak az eddig fennállott szerződési viszonyban, szabad egyezkedés útján gyógyítsák a pénztári tagokat. Addig is míg az egyezség ezen az alapon létre nem jön, csak mint magánorvosok kezlik a pénztári tagokat a belügyminiszteri díj szabás alapján. A községi és körorvosok lakásügyének minél előbbi rendezése végett a vármegyei tisztí főorvos vezetésével a községi és körorvosokból kiküldött küldöttség fog az alispánnál tisztelegni és azt jogos kérelmük teljesítésére felkérni. A jövő évi rendes közgyűlés helyéül Zalaegerszeget jelölték ki. Közgyűlés után a tagok Hévízre rándultak ki, ahol társas ebéd volt.

Kávéház megnyitás. A tapolcai Balaton kávéházat Kovács Iván vette bérbe, aki azt teljesen átalakította és valóban pazar fényűző nagy áldozat árán, berendezte úgy, hogy ez idő szerint, alig van vármegyénkben hasonló kényelemmel és izléssel berendezett kávéház, amelynek megnyitása nagy számú közönség részvételével mult szombaton volt.

Tűz Tapolcán. Ugyálszik megkezdődik a mi nyári rettegésünk. Az idén már öt tüzesetünk volt. A mult héten kedden éjjeli 1 órakor Kövesdi János sümegi utcai lakosnak udvarán a felszer alatt eddig ismeretlen okból kigyuladt az ott raktározott 10 drb. földhordó 2 kerékű u. n. digó, amelyekről tüzet fogott a felszerben volt szalma és a felszer teleje, amelyeket a gyorsan terjedő tűz egymásután fölemésztette, a kivonult tűzoltók munkája már csak a tűz lokalizálására szorítkozott, ami sikerült is. A kár részben megtérül, mert az elégett tárgyak biztosítva voltak.

Női-ruha és fehérnemű szabászati tanfolyam a tapolcai ipartestület termében. Hazánk kiváló szaktanítója, Drechsler Dezső a pozsonyi nőruházati és fehérnemű szabászati szakiskola tulajdonosának, a jelzett szaktanfolyama az ipartestület termében megkezdődött. Az urilányok részére d. e. fél 9-fél 11-ig rendezett tanfolyamot már sokan látogatják. Hétfőn, 10 en kezdődik egy délutáni tanfolyam 2—4-ig és egy esti tanfolyam 7 től 9-ig. Beiratkozni f. hó 10. és 11.-én d. u. 2—4-ig az ipartestület helyiségében lehet.

Villámcsapásból eredő tüzesetek. Tegnap délután vidékünk és városunk fölött elvonult égháboru alkalmával több helyen leütött a villám. Így a kongói malomba is, amely Kandikó János tulajdona. A villámcsapástól az egész malom csakhamar tűzben állott és teljesen leégett. Az első segítséget a Sztgyörgyhegyi bazaltban, a munkásai nyújtották. — Tapolca határában lévő u. n. Koldustelki dűlőben pedig három kereszt gabonát gyújtott fel a villám, ami szintén teljesen leégett.

A fürdővendégek száma Balatonfüreden július hó 1-ig összesen 9900 volt, kik közül 758 állandó vendég, 9142 pedig átutazó vendég volt.

Ki ne ismerné azokat a kinokat, melyeket a gyakori székrekedés okoz? — Milyen szívesen elkövetne az, a ki e bajban szenved, mindent, csak hogy szenvedéseitől biztosan megszabaduljon. Erre nézve csak egy biztos mód ismeretes: szabályozni kell az emésztést! Ha ez sikerül, akkor a székrekedés és az azzal járó bajok: hányinger, vértolulás, szívdobogás stb. maguktól megszűnnek.

Az emésztés szabályozására a legkiméletesebb, legkellemebb és legbiztosabb világhírű természetes **Ferenc József** keserűvizünk, elmaradhatatlanul mindenkor hat. E kitűnő tulajdonságai vívták ki az egész művelt világ legkitűnőbb szaktekintélyeinek elismerését. Dr. Fehling tanár, titkos udvari tanácsos Stuttgartban, például a következőket írja róla: »A Ferenc József források vize az összes előttem ismert keserűvizet felülmúlja hatásos alkotrészekben. Az orvosi tekintélyektől megállapított rendkívüli sikeres voltát az én vegyi elemzésem is indokoltnak találta.« Aki makacs eldugulás ellen is egy ideig kipróbálta a valódi Ferenc József keserűvizet, sokkal könnyebben lehet el reggeli nélkül, mintsem a rendes adag »Ferenc József« vizet nélkülöznie, mely az emberi test kiváló müködésére csodaképpen hat. Az eredeti Ferenc József keserűviz palackjait, melyek legalább 4 szeri használatra elegendők, a jobb fűszerüzletekben és gyógytárakban árusítják.

Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi július hó 1-től augusztus hó 31-ig. Balatonboglár—Révfülöp—Badacsony—Fonyód és vissza a következő lesz. Balatonboglárról—Révfülöpre indul naponként reggel 7 óra 30 pkor, délben 12 ó. 15 pkor, délután 6 óra 10 pkor és este 7 ó. 20 pkor. Révfülöpről—Badacsonyba indul reggel 7 ó. 55 perckor délután 1 órakor, délután 6 óra 40 pkor és este 7 ó. 50 pkor. Badacsonyból—Fonyódra indul reggel 8 ó. 55 pkor, délután 2 órakor és este 8 óra pkor. Fonyódról vissza Badacsonyba indul délelőtt 9 ó. 25 pkor, délután 4 órakor és este 9 ó. 25 pkor. Badacsonyból—Révfülöpre indul reggel 5 ó. 15 pkor délelőtt 9 ó 50 pkor, délután 4 ó. 30 pkor. és este 9 ó. 55 pkor, Révfülöpről—Balatonboglárra indul reggel 6 ó. 15 pkor délelőtt 10 ó. 40 pkor, délután 5 ó. 35 pkor és este 6 ó 45 pkor. A részvénytársaság a déli vasuti csatlakozásokat hozza, miért nem közli a balatoni vasúthoz illő csatlakozásokat is? Erre visszatérünk.

IRODALOM.

Ungarn.

Ez a címe annak a hatalmas, pompás műnek mely a napokban hagyta el az osztrák sajtót.

A könyv a magyar kereskedelemügyi miniszter rendeletére, a Máv. igazgatósága által lett kibocsátva. A cél, a melyet szolgál, oly ideális és miránk, magyarokra nézve, oly nagy fontossága, hogy érdemes róla néhány sorban megemlékezni.

Ez az egyetlen, idegen nyelven megjelent mű, a mely maga valójában mutatja be hazánkat, részletesen ismertelve annak néprajzát, történelmét, városait, természeti szépségeit, stb.

A művészies fényképek száza díszítik a művet.

A leírás pontossága és szépsége nem lepi meg a könyv a magyar olvasóit, hisz a legkiválóbb magyar írók közremüködésével lett az megszerkesztve.

Nagyon helyes és életrevaló eszme volt ennek a könyvnek kibocsátása, mert csak egy ilyen mű lehet az egyedüli mű a külfölddel szemben, a mely bemutatja mindazoknak, kik még hazánkat nem utazták be s azt csak a földrajz hiányos és hányorszerű ferde tana után ismerik, hogy Magyarország egy színvonalon áll a föld bármely kulturálmával.

25 oldalt szentel a mű a Balatonvidék leírásának.

Mi, kik a Balaton partján pillantottuk meg a napot, — e vidék fejlődését mindenkor szívünkön hordjuk s jogos büszkeséggel vallhatjuk magunkénak a csodás tavat és annak gyönyörű vidékét, reméljük és hisszük, hogy a Balatonkultuszra sem marad hatástalanul a mű.

Es feldobog a szívünk annak tudatában, hogy az osztrák sógor vagy más idegen olvashatja. . . . »és Közép-Európa — e legnagyobb tava — melyet a magyar, nemzeti büszkeséggel »Magyar Tengernek« is nevez — szépségével, eredetiségével, természeti pompájával Európa legszebb tavainak egyike. . .«

Elmaradhatatlan, hogy a sok gyönyörű fénykép láttára, a mely a tó változatait, a part szebb részleteit, egyes fürdő helyeit, várromait, stb. mutatja be, ne érezzem az olvasó vágyat, azt a maga természetességében is láthatni.

Vajha! elérné a mű nemes célját, hogy eloszlatná hazánkról a külföld téves fogalmait és növelné az idegenforgalmat.

S. László.

Nyilvános köszönet.

Eibeschtz Adolf ur a kórházalap javára befizetett 60 koronát, a mely összeget a nála tartott társas összejövetel alkalmával jelen volt urak, — a nemes cél javára — adományoztak, köszönettel nyugtázom.

Mojzer Endre
bíró.

Szerkesztői üzenetek.

R. Veszprém. Kissé későn kaptuk, átnézzük, ha megfelel hozzuk.

Sch. L. Wien. Sorát kerítettük jelen számunkban. Czigány-emlékalap megalakult.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A száj és körömfájásról.

A vidékünkön egyes községekben fellépett ragadós száj és körömfájás alkalmával hasznos munkát véltünk teljesíteni, ha a védekezés módjáról röviden megemlékezünk.

A betegség azonnal bejelentendő, mert csak így lehet a szükséges óvintézkedéseket azonnal elrendelni. A bejelentés elmulasztása kihágást képez, mely 200 K-ig büntethető.

Ha a betegség több udvarban lép fel, táncosos olyan állapotot kiválasztani, amelyek szájában csekély kóros elváltozás van s ezen állapotok nyálát durvaszövésű vászonra felfogni s ezzel az egészséges állatok száját bedörzsölni, hogy azok is mielőbb megbetegedjenek. Ily állapotokon a betegség enyhébben lép fel, mint a természetes fertőzéstől. Azonkívül amennyiben a betegséggel az egész községi állomány befertőztetik, az állomány egyszerre esik át a betegségre, aminek következtében a zárlat hamarabb fel lesz oldva. Különösen fontos ez most, amikor az aratási munkák folnyak, mivel akkor minden igaerőre szükség van.

A betegek teje felforraltás után megsemmisítendő, mert a betegség emberekre is átragadhat s leginkább a tej útján.

A beteg állatoktól az alom gyakran elszedendő, különösen a fejnél, mert ott a kifolyó nyál az almot befertőzi. Az állatnak állandóan száraz helyen kell állania ellen esetben a körömök megbetegedése hónapokat vehet igénybe, sőt bekövetkezhetik a köröm leesése is.

Gyógyításra legcélszerűbb a 4%-os zöldgálic (4 deka zöldgálic 1 liter vízre) oldat, amellyel a száját puha rongy segítségével kipamacsoljuk. A köröm közti hasitekba száraz kócot kell huzni, amelyre kékgálic finomra törött pora hintendő.

A beteg állatok otthon tartandók. Aki beteg állatot legelőre vagy mukára kihajt, 400 K-ig büntethető.

Az oly udvarokból, ahol beteg állatok vannak, szénát, szalmát, trágyát kivinni nem szabad. Szarvasmarhák és sertések marhalevelei a közs. birónak beszolgáltatandók.

Ha a betegek mint felgyógyultak, az istálló kitisztítandó, hogy a betegség csirái ott vissza ne maradjanak. És pedig a falak lekaparandók, a jászlak, létrák, ajtók erős forró luggal lemosandók, azután az istálló talaja kihordandó a trágyával együtt s friss föld hordandó be. Ahol hidas van, az kiemelendő, a trágyalé onnan kiszedendő, a padlók forró luggal lemosandók s ismét vízszá helyezendők. A falakat, a jászlakat, ajtókat, létrákat azután fehérre ki kell meszelni. (Bespricelés mesztejtel céltalan.)

Ugyanígy kell a sertésókat kitisztítani és pedig amennyiben a betegség a községben járványos volt, e kötelezettség valamennyi istállóra s ólra vonatkozik. Elmulasztása kihágást képez még akkor is ha az udvarban betegség nem is volt.

NYILTÉR. *)

Borhegyi-BORVIZ
 A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ.
 Kapható: Tőgyesi János fűszer-, liszt- és csemegekereskedésében Tapolczán,

3577/1911. szám tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi miszerint **Balogh István** budapesti IV. Váci-utca 67. sz. lakos végrehajtonak **Somodi Károly és néhai neje Vörösmarti Ilka** az előbbi köveskál lakos végrehajtást szenvedők elleni 700 kor. és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő 1. a köveskál 438. sz. tjkvben 1598. hrsz. alatt **Somodi Károly** nevének álló Győrffy kerti káposztásra 4 korona, 2. a köveskál 1456. sz. tjkvben ifj. **Somodi Károly** és neje **Vörösmarti Ilka** nevének álló 1663/b. hrsz. malom mezői szántóföldre 20 kor., 3. a köveskál 1472. sz. tjkvben **Somodi Károly** és neje **Vörösmarti Ilka** nevének álló 2401. hrsz. pelengéri szőlőre 524 kor., 4. a köveskál 716. sz. tjkvben ugyanazok nevének álló 3169/a/3. hrsz. ábrahám-táji szántó földre 33 korona, 5. a köveskál 1412. sz. tjkvben **Somodi Károlyné Vörösmarti Ilka** nevének álló és az 1685, 1686, 1735, 1746, 1736, 2400. hrsz. ingatlanokkal egyetemlegesen 1950 kor. agrár kölcsönrel terhelt 2398. hrsz. alatti pelengéri szőlőre 576 kor., 6. a köveskál 1439. sz. tjkvben ugyanannak nevének álló 2399. hrsz. pelengéri szőlőre 576 kor., 7. a köveskál 1638. sz. tjkvben 2221. hrsz. töltési pincés szőlőből **Somodi Károlyt** és nejét **Vörösmarti Ilkát** illető 8/9 részre 544 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1911. évi augusztus hó 3. napjának délelőtti 10 órája

Köveskál községhezához kitiűzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adanak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 20 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nemes-tördemic községhezához betekintethők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolczán, 1911. évi június hó 1.

Müller, sk. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelűl:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

3578/1911. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a **Tapolczai Takarékpénztár R.-T. tapolczai bej. cég** végrehajtonak **Somody Károly** köveskál lakos végrehajtást szenvedők elleni 1330 K. és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén levő: a köveskál 914. sz. tjkvben 2400 hrsz. **Somody Károly** nevének álló pelengéri szőlőre, amelyet az 1686, 1735, 1746, 2398, 1684, 1736. hrsz. ingatlannal egyetemlegesen 1950 kor. agrár kölcsönrel terhelt — 524 korona, ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül:

1911. évi augusztus hó 3. napjának délelőtti 10 órája

Köveskál községhezához kitiűzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási árának 2/3-ánál alacsonyabb áron alul el nem adanak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírott telekkönyvi hatóságnál és Köveskál községhezához betekintethők

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1911. június 1.

Papp, s. k. kir. járásbíró

A kiadvány hitelűl:

Ján, kir. tkv. vezető.

Szuperfoszfátot

kartelen kívül szállít:

Schwarz József és Társa

Budapest, VI. Váci-körút 53.

Látványosság Tapolczán!

Stiglicz Ármín ujonnan átalakított modern óras és ékszer üzlete.

Husz éves üzleti jó hírnevem jó munkát és jó árut biztosít.

STIGLICZ ÁRMÍN
 óras és ékszerész.

FIX FIZETÉS

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonkint elérhető jövedelem 300—600 kor.

Fecht Bankház Részvénytársaság
 Budapest, Ferenciek-tere 6.

POLO

a legjobb folyékony fém tisztító.

Eladó automobil!

Egy három üléses (szembe ülővel) Laurin-Klement gyarmányu, alig használt, teljesen jó és menetképes állapotban levő

fedeles automobil

jótállással, háromezer koronáért eladó Zalaegerszegen.

Tudakozódhatni a „Magyar Paizs” szerkesztőségében.

A VASMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUOSZTÁLYA SZOMBATHELY.

Ajánl: Mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, benzint és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garnitúrákat, gépszerszámot, műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötél árukat, mindennemű

műtrágyát kartelen kívül, vetőmagvakat, erőtakarmányféléket, belföldi és porosz

K O S Z E N E T
kovácszenet meszet és cementet, tüztöltő-felszereléseket stb. stb. stb.

MÉRSEKELT ÁRAK!
Mélynyos fizetési feltételek!

Központi iroda: Községi-utca 2.

Raktár: Széll Kálmán-utca 25.

Árajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Képviselek minden községben kerestetnek.

HIRSCH JOZSEF HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE Tapolca (Főtér.)

Allandó, nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés zsirháj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

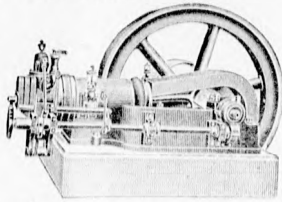
NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBASZ, PARIZSI ÉS SZAFALADÉ

Legolcsóbb napi árak.

Nyersolaj Szivógáz Diesel Benzin motorok

ÉS LOKOMOBILOK

gyors szállítás kedvező fizetési feltételek messzemenő jótállás.

Drezdai motorgyár részv.-társ.

Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára VEZÉRKÉPVISELŐ:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry-u. 4. Alkotmány-utca sarok.

Rézkénpor

dr. ASCHENBRANDT-féle kapható:

POPPER GYULA

fűszerkereskedőnél Tapolcán.

Óvakodjunk az utánzatoktól!

PAUK VILMOS

vaskereskedés

TAPOLCZA

nyújtja állandóan nagyválasztékú raktárát, Nechwile Fenecz szabadalmazott „AUSZTRIA” permétező egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő Rákóczy, légnymásu, Mayfarth és Eclier vermoro permétezők, melyeket gyári áron bocsátok rendelkezésre.

Szénkénegezők (Egyszerűség). Borszivattyúk bor tömlők (Heinrich rendszer). Ekék, Kayser varrógépek golyos csapágyal

továbbá a legnagyobb választék

szőlőprésekől,

Lütichi és Pieper vadászfegyverekből, mindennemű gazdasági és szőlészeti gépekből

Nehéz első rendű AUSZTRIA permétezőkhöz mindennemű alkatrészek kaphatók Allandó nagy raktár használtvasuti sínekből és vasgerendákból.

Egy csinosan butorozott utcai

szoba

külön bejárattal a Viola-utca 3. sz. alatt (a Polgári iskolával szembe.)

azonnal kiadó.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műfakatos Tapolca, Arany János-utca, a zárda-kert átellenében.

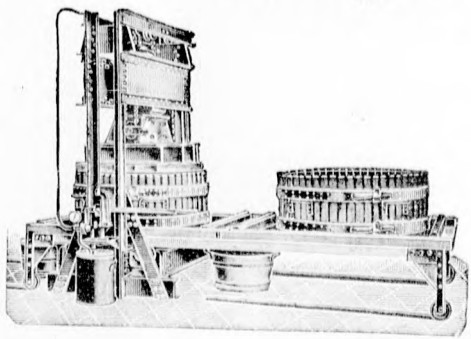
Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak fellállítását és javítását, borfejtő, szénkénegező és permétező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Allandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permétező géprészeket. Elfogad mindenféle mérlegjavítást.

HIDRAULIKUS PRÉSEK

bor és gyümölcs préseleshez

nagymennyiségű 1, 2 vagy 3 kihuzható kosárral

bor- és gyümölcs préseket „HERKULES”

dupla nyomóval kézi hajtásra különböző nagyságban kitűnő szerkezettel mint különlegességet gyárt

MAYFARTH PH. ÉS TSA.

Bécs, II. Taborstrasse 71 mász.

gépgyár és vasöntőde különlegesség. bor és gyümölcsprések 680 első díjjal kitüntetve 350 sz. részletes képesárjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Löwy B. gyorsajtaján Tapolcán.